

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/92/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1717202479
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:1717202479.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: N. I., narodený XX.XX.XXXX, bytom I. X/X, XXX XX C., zastúpený: JUDr. Roman Klimek, advokát, Advokátska kancelária so sídlom v Pezinku, Radničné nám. č. 5, 902 01, proti žalovanej: S. I., narodená XX.XX.XXXX (predtým I.), bytom H. XXX/XX, XXX XX Y., zastúpená: JUDr. Ladislav Faludi, advokát, IČO: 45 018 821, so sídlom 9.mája 20, 985 59 Vidiná, o odporovateľnosti právneho úkonu, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Revúca zo dňa 23. júna 2021, č. k.: 8C/36/2017-311, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku I. a II. **p o t v r d z u j e.**

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol, že:

„I. Súd určuje, že Dohoda o zúžení bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavretá dňa 21.05.2014 vo forme notárskej zápisnice notárkou JUDr. Martou Jurinovou, so sídlom v Lučenci, ul. Št. Moyzesa č. 53 č. N 332/2014 Nz 19036/2014 NCRIs 19420/5014 medzi žalovanou S. I., rod. I., narodenou XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom H., Q. XX a U. I., rod I., narodený XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom H., Q. XX, ktorou s účinnosťou odo dňa 21.05.2014 uzavreli medzi sebou dohodu tak, že: nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX vedenom Okresným úradom Poltár, katastrálny odbor, nachádzajúce sa v katastrálnom území Y., v obci Y., v okrese C.: parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape: parc. č. X/X druh pozemku Záhrady výmera 2597 m², parc. č. X/X Zastavané plochy a nádvoria výmera 786 m², parc. č. X/X Zastavané plochy a nádvoria výmera 265 m², parc. č. X/X Zastavané plochy a nádvoria výmera 33 m², parc. č. X/X Zastavané plochy a nádvoria výmera 200 m², Stavba: súpisné číslo XX Rodinný dom na parc. č. X/X letná kuchyňa na parc. č. X/X, stodola na parc. č. X/X budú tvoriť výlučné vlastníctvo S. I., rod. I., narodené XX.XX.XXXX, rod. č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom H., Q. XX, v celosti v 1/1-ine, je voči žalobcovi právne neúčinná.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

III. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania z výroku II. rozsudku č.k. 8C/36/2017-146 zo dňa 28.11.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 14Co/142/2019-225 zo dňa 02.07.2020.“

2. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Pezinok dňa 30.03.2017 domáhal určenia odporovateľnosti právneho úkonu, Dohody o zúžení BSM uzavretej medzi U. I. (bývalý manžel žalovanej) a žalovanou v 21.mája 2014 a uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu 46.000 Eur do troch dní od

právoplatnosti rozsudku. Tvrdil, že dňa 3. marca 2010 požičal U. I. sumu 66.388 Eur, ktorú sa dlžník zaviazal splácať mu v mesačných splátkach po 2.766 Eur, počnúc aprílom 2010. Posledná 24. splátka mala byť odovzdaná žalobcovi najneskôr do 30.04.2012. V tento deň sa jeho pohľadávka voči U. I. stala splatnou.

3. Nakoľko U. I. neplnil záväzok, podal žalobu, o ktorej rozhodol Okresný súd Bratislava III sp. zn. 44C/84/2013 zo dňa 04.11.2013 tak, že zaviazal dlžníka na plnenie. Pretože ani potom U. I. neplnil, podal dňa 18.07.2014 návrh na vykonanie exekúcie. Tvrdil, že U. I. vlastnil v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov so žalovanou nehnuteľnosťou zapísané na LV č. XXX v okrese C., katastrálne územie H. v hodnote 342.000 Eur, keď o hodnote týchto nehnuteľností vypovedal dlžník v trestnom konaní pred vyšetrovateľom na Okresnom riaditeľstve policajného zboru v Lučenci. Bezprostredne potom, ako sa stala pohľadávka žalobcu vykonateľnou, dlžník sa začal zbavovať svojho majetku. Dňa 15.05.2014 spolu so žalovanou uzavreli kúpnu zmluvu, ktorou predali svoje nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX V. Y., R. XXXX/X, H. za 342.000 Eur.

4. Dňa 21.05.2014 na notárskom úrade v Lučenci dlžník U. I. a žalovaná podpísali dohodu o zúžení bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej „Dohoda“) podľa § 143a zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), v ktorej sa dohodli, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v okrese C., katastrálnom území Y., sa po ich kúpe stanú výlučným vlastníctvom žalovanej. Zároveň v ten istý deň žalovaná podpísala kúpnu zmluvu, na základe ktorej sa stala výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX v hodnote 92.000 Eur. V čase nadobudnutia výlučného vlastníctva žalovanou existovalo medzi dlžníkom a žalovanou manželstvo a je zrejmé, že uvedená nehnuteľnosť bola vyplatená žalovanou z finančných prostriedkov, ktoré patrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, keďže tieto boli získané z predaja nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, uzavretie ktorej bezprostredne predchádzalo uzavretiu kúpnej zmluvy, pričom v tom čase manželia (žalovaná a dlžník) predali nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v ich bezpodielovom spoluvlastníctve manželov za 342.000 Eur. Žalovaná už nevlastní nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, ktoré kúpila do svojho výlučného vlastníctva dňa 09.06.2014, pretože ich predala kupujúcim N. Z. a J. Z..

5. Okresný súd mal preukázané, že žaloba je dôvodná, keď Dohoda bola právny úkon vykonaný medzi osobami blízkymi, vychádzal aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. 12. 2018, sp. zn. 4 Cdo/163/2007. Dospel k záveru, že Dohoda veriteľa ukracuje, pretože uzavretím Dohody sa majetok jeho dlžníka v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov jednoznačne zmenšil, nakoľko týmto úkonom sa žalovaná stala výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV číslo XXX nadobudnutej z kúpnej ceny v celosti patriacej do BSM. Uzavretím Dohody sa dlžník zbavil celého svojho majetku a žalovaná následne túto predala. Súd konštatoval, že žalovaná nepreukázala, že úmysel svojho manžela nemohla rozpoznať ani pri vyvinutí náležitej starostlivosti. Zdôraznil, že práve obrana žalovanej spočívala v jej tvrdení, že ona vyvinula snahu a následne podnikla kroky smerujúce k uzavretiu zmluvy o navýšení hypotekárneho úveru, o predaji nehnuteľnosti v BSM a najmä že prinútila manžela, aby dňa 21. 5. 2014 uzavrel Dohodu o zúžení BSM, aby zabezpečila seba a deťom strechu nad hlavou. Taktiež potvrdila, že vedela o dlhoch manžela U. I. v čase uzatvárania ukracujúceho právneho úkonu, t. j. Dohody a sama sa snažila prispieť k splateniu dlhov tým, že sa zamestnala ako pestúnka, teda v zmysle záverov uznesenia Najvyššieho súdu SR že dňa 28. 2. 2011, sp. zn. 30 Cdo/4885/2010 musela byť uzrozumená s tým, že niektorý veriteľ môže od dlžníka požadovať uspokojenie svojej pohľadávky aj z majetku, ktorý žalovaná nadobudla na základe právneho úkonu - Dohody. Vo veci aplikoval ust. § 42 a a § 42b ods. 1, 2 OZ.

6. Proti tomuto rozsudku sa odvolala žalovaná, pričom okrem iných námietok poukázala na ustálenú judikatúru všeobecných súdov, podľa ktorej pri odporovacích žalobách ukrátenie uspokojenia pohľadávky veriteľa je vecou dôkazného bremena žalobcu. Žalobca musí v konaní preukázať, že právnym úkonom dlžníka bola ukrátená pohľadávka veriteľa. Odporovateľnými nemôžu byť nikdy tzv. ekvivalentné právne úkony, pri ktorých nedochádza k objektívnemu zmenšeniu majetku dlžníka. Na druhej strane k ukráteniu uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa nemôže dôjsť, ak sa síce zmenší majetok dlžníka, avšak ak vlastní dlžník napriek odporovanému právnemu úkonu a ďalším svojim dlhom taký majetok, ktorý sám o sebe postačuje k tomu, aby sa z neho veriteľ uspokojil. Namietala, že žiadala vypočuť žalobcu, aby sa k vyjadreniam svedka U. I. vyjadril, čo súd odmietol. Tiež namietala, že súd odmietol vykonať dokazovanie za účelom zisťovania skutočného majetku svedka (či už nepripustením otázok na svedka alebo odmietnutím vykonania listinných dôkazov, zmlúv, ktoré preukazovali, že svedok disponoval značným majetkom - z vyporiadania ktorého sa údajná pohľadávka týkala), nakoľko podľa ustálenej judikatúry ku kráteniu nemôže dôjsť, ak sa síce zmenší majetok dlžníka, avšak ak vlastní dlžník napriek odporovanému právnemu úkonu a ďalším svojim dlhom taký majetok, ktorý sám o sebe postačuje k tomu, aby sa z neho veriteľ uspokojil.

7. Odvolací súd rozsudok okresného súdu v I. a III. výroku podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1, 2 CSP. V dôvodoch poukázal predovšetkým na to, že je potrebné vykonať navrhované dôkazy, ktoré majú vplyv na tvrdenia žalovanej týkajúce sa rozsahu majetku U. I., keď jednou zo základných podmienok odporovateľnosti a predpokladom pre možnosť uplatnenia tohto práva je to, že došlo skutočne k ukráteniu veriteľa. Odvolací súd sa stotožnil s názorom okresného súdu v tom, že Dohoda o zúžení bezpodielového spoluvlastníctva manželov je takým právnym úkonom, ktorým dochádza k zmenšeniu majetku dlžníka, ktorý ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu. Okresnému súdu uložil vykonať dokazovanie navrhnutými listinnými dôkazmi a výsluchom žalobcu na zistenie, či dlžník vlastní majetok, ako to tvrdí žalovaná, ktorý by postačoval na to, aby sa z neho veriteľ uspokojil. Súd taktiež bude venovať pozornosť tvrdeniu, že exekúcia nie je úspešná z dôvodu nemajetnosti dlžníka, overí pravdivosť tohto tvrdenia. Nakoľko vo svojom rozhodnutí okresný súd neuviedol zistenia, ktoré vyplynuli z výsluchu svedka U. I., uložil mu povinnosť jeho výpoveď v rozhodnutí vyhodnotiť.

8. Následne okresný súd rešpektujúc odvolacím súdom vyslovené právne závery doplnil dokazovanie a vo veci opätovne rozhodol. Z doplneného dokazovania mal preukázané, že žaloba žalobcu je dôvodná. Zotrvával na svojich zisteniach a právnych záveroch, ktoré vyplynuli už z dokazovania vo veci pred druhým rozhodnutím ako aj právnych záverov, s ktorými sa stotožnil aj odvolací súd. Dospel k záveru, že Dohoda, ktorú uzavreli žalovaná s bývalým manželom (dlžníkom žalobcu podľa rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 44C/84/2013-57) dňa 21.05.2014 bola právnym úkonom medzi dlžníkom a osobou jemu blízkou - manželkou podľa § 116 Občianskeho zákonníka, lebo bola uzavretá za trvania ich manželstva, pričom poukázal na závery uznesenia NS SR sp. zn. 4Cdo/163/2007 zo dňa 17.12.2008. Dospel k záveru, že Dohoda veriteľa ukracuje, pretože uzavretím Dohody sa majetok jeho dlžníka v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov jednoznačne zmenšil, nakoľko týmto úkonom sa žalovaná stala výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. XXX nadobudnutej z kúpnej ceny v celosti patriacej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uzavretím Dohody sa bývalý manžel - dlžník žalobcu zbavil celého svojho majetku a žalovaná následne tiež predala nehnuteľnosť kúpnu zmluvou uzavretou dňa 24.08.2016. Súd odôvodnil, že pre neúspešnosť žaloby bolo potrebné, aby žalovaná (na ktorej bolo dôkazné bremeno) preukázala, že úmysel svojho manžela (ktorý sa v danom prípade predpokladá) nemohla rozpoznať ani pri vyvinutí náležitej starostlivosti. Žalovaná - osoba blízka dlžníkovi (manželka dlžníka) musí preukázať, či a akú činnosť (aktivitu) vyvinula v dobe uzavretia odporovaného právneho úkonu, t. j. 21.05.2014, aby úmysel dlžníka ukrátiť týmto úkonom veriteľa poznala (mohla poznať) a, že táto činnosť (aktivita) predstavovala s ohľadom na okolnosti prípadnú náležitú starostlivosť. Ak by žiadnu takú činnosť (aktivitu) v dobe úkonu nevyvinula alebo ak vyvinutá činnosť nepredstavovala náležitú starostlivosť, nemôže sa už z tohto dôvodu odporovacej žalobe ubrániť. Žalovaná v spore nepreukázala žiadnu činnosť (aktivitu) smerujúcu k tomu, že úmysel dlžníka (bývalého manžela) ukrátiť veriteľa nemohla v dobe uskutočnenia odporovaného právneho úkonu, aj pri vyvinutí náležitej starostlivosti rozpoznať. Práve naopak, obrana žalovanej spočívala v jej tvrdení, že ona vyvinula snahu a následne podnikla kroky smerujúce k uzavretiu zmluvy o navýšení hypotekárneho úveru o 100.000 Eur, o predaji nehnuteľností v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov v katastrálnom území H. na liste vlastníctva č. XXX v hodnote 342.000 Eur a najmä v tom, že prinútila manžela, aby dňa 21.05.2014 uzavreli Dohodu o zúžení bezpodielového spoluvlastníctva manželov (podľa vlastného tvrdenia preto, aby zabezpečila sebe a deťom strechu nad hlavou). Žalovaná potvrdila, že nehnuteľnosť zapísanú na liste vlastníctva č. XXX kúpila do svojho výlučného vlastníctva z prostriedkov tvoriacich masu bezpodielového spoluvlastníctva manželov a nenamietala ani to, že ju neskôr predala dňa 09.09.2016 N. Z. a J. Z.. Žalovaná tiež potvrdila, že vedela o dlhoch manžela U. I. v čase uzatvárania ukracujúceho právneho úkonu, t. j. Dohody, sama sa snažila prispieť k splateniu dlhov tým, že sa zamestnala resp. bola pestúnkou a za danej situácie i v zmysle záverov uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 30Cdo/4885/2010 z 28.02.2011, na ktoré v konaní poukázal žalobca, musela byť uzrozumená s tým, že niektorý veriteľ môže od dlžníka požadovať uspokojenie svojej pohľadávky aj z majetku, ktorý žalovaná nadobudla na základe právneho úkonu - Dohody, ktorým bol veriteľ, t. j. žalobca ukrátený.

9. Žalovanej sa ani po doplnení dokazovania nepodarilo preukázať svoje tvrdenie, že dlžník U. I. vlastní majetok, ktorý by postačoval na to, aby sa z neho veriteľ - žalobca uspokojil. Výpoveďou svedka I. mal súd preukázané, že o svojej ťaživej finančnej situácii povedal žalovanej, lebo dlhy už nevedel splácať, nevedel nájsť riešenie a preto žiadal žalovanú, aby to riešenie našla ona. Riešením bola Dohoda o zúžení BSM ktorú žalovaná a svedok uzavreli.

10. Proti rozsudku sa odvolala žalovaná proti výroku I. a výroku II. z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f), h) CSP. Žiadala napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že súd žalobu zamietne.

11. Poukázala na to, že z výpovede žalobcu vyplynulo, že zmluva o pôžičke (vykonateľné rozhodnutie OS BA III) a súdom priznaný nárok 46.000 EUR je spôsob vyporiadania zo simulovaného právneho úkonu. Žalobca potvrdil, že odstúpil U. I. svoj podiel podniku Zberné suroviny Cífer a pôžička vo výške 46.000 EUR bola vyporiadací podiel vzhľadom na škody, ktoré U. I. spôsobil syn žalobcu. Podiel v podniku Zberné suroviny mal obrovskú hodnotu. Tieto skutočnosti mal potvrdiť navrhnutý svedok U. I., ktorého opätovný výsluch bol okresným súdom zamietnutý.

12. Bez ohľadu na to, že pohľadávka žalobcu voči U. I. vo výške 46.000 EUR bola žalobcovi priznaná rozsudkom súdu, ktorý je právoplatne vykonateľný, skutočnosť, že k poskytnutiu žiadnej pôžičky medzi žalobcom a žalovaným nikdy nedošlo, uvedená skutočnosť je dôvodom, že podľa § 42a ods. 2 OZ žalovaná ako blízka osoba sa ani pri vynaložení náležitej starostlivosti nemohla dozvedieť, že dohodou o zúžení BSM sa ukrajuje uspokojenie pôžičky (a reálneho právneho úkonu), ktorý nikdy neprebehol.

13. Poukázala na to, že zo zmluvy o prevode hnuiteľných vecí tvoriacich súbor podniku a zmluvy o prevode vlastníckeho práva k veciam vyplýva, že U. I. v rozhodnom čase disponoval majetkom, ktorý niekoľkonásobne pokrýval pôžičku, preto Dohoda o vyporiadaní BSM nie je a nemôže byť úkonom, ktorým malo dôjsť, resp. mohlo dôjsť k uspokojeniu žalobcovej právoplatnej a vykonateľnej pohľadávky. To, či exekútor poslal alebo neposlal správu o stave vedenia exekúcie, či zistil alebo nezistil existenciu majetku U. I., nie je právne významnou skutočnosťou osvedčujúcou existenciu alebo neexistenciu majetku U. I.. Tiež skutočnosť, že U. I. mal podať návrh na vyhlásenie osobného bankrotu, nie je relevantnou právnou skutočnosťou, ktorá by mohla mať vplyv na skúmanie podmienok odporovateľnosti právneho úkonu z 21. 5. 2014.

14. Podľa nej z racionálneho hľadiska v prípade, že pohľadávka žalobcu na vyporiadací podiel vo výške 46.000 EUR voči U. I. v súvislosti s odstúpením podielu v Zberných surovinách, ktorý nikdy nepatril do BSM, a mal podľa tvrdenia žalobcu hodnotu 300.000 EUR, mala byť pohľadávka uspokojovaná z peňažných prostriedkov získaných z predaja zberných surovín.

15. Poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax všeobecných súdov pri odporovacích žalobách, keď ukrátenie uspokojenia pohľadávky veriteľa je vecou dôkazného bremena žalobcu, ktorý musí preukázať, že právnym úkonom dlžníka bola ukrátená pohľadávka veriteľa. Bez ohľadu na postavenie žalovanej ako blízkej osoby, ak boli v konaní zo strany žalovanej produkované dôkazy (výsluch svedka U. I. a zmluvy potvrdzujúce existenciu majetku U. I. v rozhodnom čase) v zmysle zásad dokazovania a prechodu bremena tvrdenia a dôkazného bremena bolo na strane žalobcu, aby preukázané skutočnosti spochybnil a tieto svoje spochybnenia aj relevantne preukázal. Nakoľko žalobca podľa zásady koncentrácie žiadne iné tvrdenia ani návrhy na dokazovanie nemal, podľa názoru právneho zástupcu žalovanej neuniesol ani bremeno tvrdenia, ani samotné dôkazné bremeno.

16. K ukráteniu uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa nemôže dôjsť, ak sa síce zmenší majetok dlžníka, avšak ak vlastní dlžník napriek odporovanému právnemu úkonu a ďalším svojim dlhom taký majetok, ktorý sám osebe postačuje k tomu, aby sa z neho veriteľ uspokojil. Odporovateľnými nemôžu byť nikdy tzv. ekvivalentné právne úkony, pri ktorých nedochádza k objektívnemu zmenšeniu majetku dlžníka. Tiež namietala, že v prípade právneho úkonu, pôžičky medzi žalobcom a U. I. v skutočnosti aj napriek tomu, že ide o reálny úkon, nedošlo k odovzdaniu ani prijatiu finančných prostriedkov a simulovalo sa tak finančné vyporiadanie odovzdania polovice podielu podniku Zberné suroviny v hodnote 18.000.000 Sk. Ku kráteniu nemôže dôjsť, ak sa síce zmenší majetok dlžníka, avšak ak vlastní dlžník napriek odporovanému právnemu úkonu a ďalším svojim dlhom taký majetok, ktorý sám o sebe postačuje k tomu, aby sa z neho veriteľ uspokojil.

17. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca. Napadnutý rozsudok žiadal potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

18. Odvolanie žalovanej opätovne považuje za účelové a právne irelevantné. Žalovaná neuviedla v odvolaní také skutočnosti, ktoré zakladajú dôvodnosť podania odvolania a napíňajú niektorý odvolací dôvod, na ktorý sa v odvolaní žalovaná odvoláva. V odvolaní uvádza tie isté skutočnosti, ako použila v rámci procesnej obrany na súde prvej inštancie a vo svojom skoršom odvolaní. Tieto dôvody možno skôr chápať ako kontraproduktívne vo vzťahu k meritu veci, pretože skutkové tvrdenia žalovanej sú často nepresné, protichodné a sú v zásadnom rozpore s tým, ako bol skutkový stav zistený a ustálený súdom na základe dokazovania.

19. Žalovaná uviedla skutočnosti, ktoré nemajú oporu v zistenom skutkovom stave a skutočnosti uvedené v bode III. odvolania sú skôr fabuláciou s cieľom zahmlievať, spochybniť doteraz spoľahlivo zistený skutkový stav. Žalobca nikdy neuviedol tvrdenia tak, ako ich prezentuje žalovaná vo svojom odvolaní, čo sa týka predovšetkým tvrdenia, že „priznaný nárok žalobcu na sumu 46.000 EUR je spôsob vyporiadania sa zo simulovaného právneho úkonu“. Žalobca nikdy o takomto spôsobe vyrovnania ani len neuvažoval a nevykonal žiadny úkon, ktorým by si chcel týmto spôsobom uspokojiť nároky.

20. Žalobca zotrval na všetkých skutočnostiach, ktoré uviedol vo svojich predchádzajúcich vyjadreniach ako aj na pojednávaní. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd sa stotožnili s jeho názorom, čo sa týka skutkového základu žaloby, ako aj právnej kvalifikácie a aj po doplnenom dokazovaní na základe pokynov odvolacieho súdu možno tvrdiť, že žaloba je dôvodná. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne a právne správny, náležite odôvodnený. Žalovaná ani v doplnenom dokazovaní na súde prvej inštancie neuviedla žiadne také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok rozhodnutie odvolacieho súdu tak, ako to požaduje žalovaná.

21. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

22. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

23. Po zrušení veci odvolacím súdom okresný súd náležitým spôsobom doplnil dokazovanie a vyvodil z neho správne skutkové zistenia. Odvolací súd sa stotožňuje so zisteným skutkovým stavom ako aj právnym posúdením, pričom v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odkázal na ustálenú rozhodovaciu prax.

24. Odvolací súd aj po doplnenom dokazovaní zotráva na svojich názoroch vyslovených v skoršom rozhodnutí. Pre určenie toho, voči akým úkonom je možné odporovať je rozhodujúce to, či týmto úkonom dochádza k zmenám (prevodu) majetkových hodnôt na tretiu osobu. Môže to byť preto akýkoľvek úkon. Rozhodujúce je iba to, či dochádza k uvedeným zmenám a táto zmena je dôsledkom ukrátenia veriteľa (žalobcov). Zákon jasne stanovuje podmienky pre všetky dôvody za ktorých je možné právnemu úkonu odporovať, a sú nimi a) pohľadávka veriteľa je vymáhateľná, b) právny úkon dlžníka bol uskutočnený v posledných troch rokoch, c) právny úkon bol uskutočnený v úmysle ukrátiť veriteľa, d) právnym úkonom došlo k ukráteniu vymáhateľnej pohľadávky (in fraudem creditoris).

25. Žalovaná v odvolaní, tak ako aj v predchádzajúcom odvolaní poukazuje na výpoveď svedka I. (bývalého manžela), z ktorého sa dozvedela, že pôžička, od ktorej žalobca odvíja nárok, reálne nebola uskutočnená a bola simulovaná, pričom za týmto účelom žiadala vypočúť žalobcu. Odvolací súd vo vzťahu k judikovanej pohľadávke na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava III vyslovuje záver, že námietka žalovanej v tomto smere nie je dôvodná. V danom prípade ide o pohľadávku žalobcu, ktorá mu bola priznaná v riadnom konaní, pričom rozsudok prestavuje vymáhateľný titul, na základe ktorého sa žalobca oprávnenne domáha plnenia od žalovaného. Žalobca U. I. požičal 66.388 EUR, jeho pohľadávka bola judikovaná Okresným súdom Bratislava III. Pre rozhodovanie v danej veci nie je náležitá námietka žalovanej vo vzťahu k platnosti tohto právneho úkonu. Svojimi argumentami nemôže zvrátiť rozhodnutie OS BA III, ktorý právoplatným a vykonateľným rozsudkom priznal právo na zaplatenie sumy 66.388 EUR. Podstatné je to, že pohľadávka veriteľa je vymáhateľná (viď bod 24. vyššie). Okresný súd na doplnenie uviedol svoje zistenia, z ktorých na dokreslenie situácie vyplynulo, že žalobca previedol na U. I. svoj podiel vo firme v hodnote 10.000.000 Sk. Nakoľko uznal argument U. I., že syn žalobcu mu spôsobil dlžobu vo výške 8.000.000 Sk, žalobca za syna tento dlh vyrovnal, a to práve z hodnoty patriacej mu ako odstupujúcemu členovi združenia. Zostávajúcu sumu 2.000.000 Sk U. I. nevedel žalobcovi vyplatiť, čo dopĺňa súdom zistený skutkový stav, že nemal dostatok finančných prostriedkov. Preto sa dohodli, že túto sumu žalobca nebude požadovať, ale mu ju prenechá s tým, že mu ju podľa dohody bude splácať. Z tohto dôvodu uzavreli aj písomnú zmluvu o pôžičke. Tieto skutočnosti vyplynuli aj z výpovede svedka U. I., bod 15 odôvodnenia rozsudku okresného súdu a sú v zhode s listinným dôkazom. Na doplnenie odvolací súd uvádza, že Okresný súd Bratislava III z rozsudku zo dňa 4. 11. 2013, č. k. 44 C/84/2013-57 vyplýva, že došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke. Z rozsudku je zrejme aj to, že súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, keď mal za to, že sú splnené všetky podmienky pre takéto rozhodnutie a v súlade s ustanovením § 153b ods. 3 O. s. p. skutkovým základom rozsudku bol žalobcom tvrdený skutkový stav, keďže ho súd považoval za nesporný. Žalovaný U. I. bol v konaní nečinný, na výzvu súdu, aby sa vyjadril k veci, nereagoval. Súd posúdil povinnosť žalovaného podľa § 657 OZ ako zmluvu o pôžičke. Nebol preto žiadny dôvod na to, aby súd vykonával dôkaz výsluchom U. I., ktorého naviac súd už vypočul na pojednávaní dňa 28.11.2018. Nakoľko pohľadávka je judikovaná, nie je žiadny dôvod spochybňovať alebo zaoberať sa jej dôvodom. Okresný súd správne poukázal na dôvody odporovateľnosti právneho úkonu, keď pod písmenom a) poukázal na prvý predpoklad, a to, že pohľadávka veriteľa je vymáhateľná. Táto podmienka bola nepochybne splnená, čo okresný súd dostatočne odôvodnil a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Pre posúdenie tohto predpokladu nie je rozhodujúce, či žalovaná bola účastníkom tohto konania a na vykonateľnosti vydaného rozsudku žiadnym spôsobom

nemôže nič zmeniť ani výsluch vo vzťahu k okolnostiam podpisu daného dokumentu. Odvolací súd preto túto námietku nepovažuje za dôvodnú.

26. Odvolací súd sa stotožňuje aj s posúdením druhej podmienky, že právny úkon dlžníka bol uskutočnený v posledných troch rokoch. Okresný súd rozhodnutie v tomto smere správne odôvodnil.

27. Vo vzťahu k tretej podmienke odvolací súd konštatuje, že závery okresného súdu sú taktiež správne. Úmysel ukrátiť veriteľa sa predpokladá pri právnych úkonoch, ktorými boli veritelia dlžníka ukrátení a ku ktorým došlo medzi dlžníkom a blízkymi osobami, alebo ktoré dlžník urobil v prospech týchto osôb. Táto vyvrátiiteľná právna domnienka uľahčuje právnu pozíciu veriteľa, hoci aj tu existuje zákonná výnimka. Uvedené neplatí, ak druhá strana (blízka osoba) dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať. Náležitá starostlivosť a schopnosť rozpoznať úmysel dlžníka sú skutkové okolnosti, ktoré treba zisťovať konkrétne, diferencovane a špecificky v každom jednotlivom prípade. Odvolací súd nepovažuje za dôvodnú námietku v tom zmysle, že žalovaná a bývalý manžel už neboli si osoby blízke, čo žalovaná tvrdila. Toto tvrdenie považuje odvolací súd za účelové, keď citované ustanovenie § 116 OZ definuje blízkou osobu aj manžela, a to bez vzťahu k subjektívnym pocitom manželov navzájom, teda sa neskúma miera ich náklonnosti, či averzie v prípade nezhôd. Bolo preukázané, že bola to práve žalovaná, ktorá v snahe zachrániť majetok iniciovala predaj nehnuteľností, z ktorej kúpnej ceny čiastočne bol vyplatený aj hypotekárny úver v banke, či iné dlhy. Pre naplnenie tohto predpokladu nie je potrebné, aby žalovaná mala vedomosť o danej konkrétnej pohľadávke žalovaného vzniknutej z právneho úkonu so žalobcom. Práve z týchto zistení vyplynula aj iniciatíva žalovanej, aby uzavreli Dohodu o zúžení bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Sama sa snažila prispieť k splateniu dlhov tým, že sa zamestnala, resp. bola pestúnkou. Nie je podstatné, či žalovaná vedela alebo nevedela o obchodných aktivitách bývalého manžela. U. I. však vypovedal, že o jeho finančných ťažkostiach sa žalovaná dozvedela, keď vzali úver z banky 100.000 EUR. Žalovaná a teraz už bývalý manžel U. I. počas trvania manželstva nepristúpili k zrušeniu BSM počas trvania manželstva. Príjmy z podnikania tak plynuli do rodiny, stali sa súčasťou BSM, ktoré výhody požívala aj žalovaná, spolu nadobudli nehnuteľnosti nie zanedbateľnej hodnoty. Bolo preukázané, že minimálne hypotéku nezvládali splácať, teda žalovaná vedela minimálne preukázateľne o tomto dlhu. Žalovaná namietala, že z výsluchu svedka U. I. vyplynuli určité skutočnosti, preto žiadala vypočuť žalobcu, čo odvolací súd vykonal.

28. Jednou zo základných podmienok odporovateľnosti a predpokladom pre možnosť uplatnenia tohto práva je to, že došlo skutočne k ukráteniu veriteľa. Pod ukrátením veriteľa je treba rozumieť také zmenšenie majetku dlžníka, ktoré neumožní uspokojenie pohľadávky veriteľa celkom alebo aj sčasti. Samotným zmyslom odporovacej žaloby, uvažované z pohľadu žalujúceho veriteľa, je dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že je voči nemu neúčinný dlžníkom urobený právny úkon, ktorý skrakuje uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky. Rozhodnutie súdu, ktorým bolo odporovacej žalobe vyhovené, by malo predstavovať podklad na to, že sa veriteľ môže na základe titulu spôsobilého na výkon rozhodnutia (exekučného titulu) vydaného proti dlžníkovi domáhať nariadenia výkonu rozhodnutia (exekúcie) postihnutím toho, čo odporovaným (právne neúčinným) právnym úkonom, ušlo z dlžníkovho majetku, a to nie proti dlžníkovi, ale voči osobe, s ktorou alebo v ktorej prospech bol právny úkon urobený (pozri aj rozhodnutie NS ČR 30Cdo/5123/2009). Odvolací súd sa zhoduje s názorom okresného súdu v tom, že Dohoda o zúžení bezpodielového spoluvlastníctva manželov je takým právnym úkonom, ktorým dochádza k zmenšeniu majetku dlžníka, ktorý ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu.

29. Dlžníkové právne úkony skrakujú pohľadávku veriteľa najmä vtedy, ak vedú k zmenšeniu majetku dlžníka a aj v dôsledku nich vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, hoci - nebyť týchto úkonov - by sa z majetku dlžníka uspokojil (pozri aj rozhodnutie NS ČR 30do/794/2006). Zákonná požiadavka pre odporovateľnosť právneho úkonu môže byť splnená len pri súčasnom naplnení dvoch podmienok, a to 1/ majetok dlžníka má v dôsledku odporovateľného právneho úkonu objektívne menšiu hodnotu v porovnaní so stavom pred týmto úkonom, 2/ zmenšenie majetku dlžníka má za následok, že veriteľ sa z tohto majetku nemôže uspokojiť, hoci nebyť odporovateľného právneho úkonu by sa uspokojil. Z uvedeného vyplýva, že odporovateľnými nemôžu byť tzv. ekvivalentné právne úkony, pri ktorých nedochádza k objektívnemu zmenšeniu majetku dlžníka. Uzavretú dohodu však nemožno považovať za tzv. ekvivalentný právny úkon, takým je napr. uzavretie záložnej zmluvy.

30. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie NS ČR 30Cdo/5123/2009), podľa ktorého ku skráteniu pohľadávky veriteľa nemôže dôjsť vtedy, ak dlžník napriek odporovanému úkonu a prípadným dlhom vlastní majetok, ktorý postačuje, aby sa z neho veriteľ uspokojil; v takom prípade nie je úkon dlžníka odporovateľný (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 1. novembra 2004, sp. zn. 30 Cdo 2474/2003).

31. Z doplneného dokazovania vyplynulo, že U. I. nedisponoval žiadnym preukázateľným majetkom, exekúcia nebola úspešná, nebol zistený žiadny majetok. Dňa 01.06.2020 bolo vydané upovedomenie o zastavení starej exekúcie, dňa 09.11.2020 bol zrušený exekučný príkaz príkazom pohľadávky z účtu v banke, následne bol povinný oddĺžený v zmysle zák. č. 7/2006 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov a súdny exekútor prikázal odblokovať všetky bankové účty povinného. Na pojednávaní dňa 23.06.2021 zástupca žalobcu preukázal písomným dôkazom, že návrh na vyhlásenie konkurzu fyzickej osoby bol doručený Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 22.08.2019 a konkurz bol vyhlásený dňa 13.09.2019. V ňom navrhovateľ - dlžník hneď v prvom bode vyhlásenia uviedol: „dlžník vyhlasuje, že je platobne neschopný, do toho stavu sa neprivedol úmyselne, a pri preberaní záväzkov sa nespoliehal na to, že svoje dlhy bude riešiť oddĺžením“. Súčasne predložil súdu aj upovedomenie o vyhlásení konkurzu pod číslom sp. zn. 5OdK/870/2019. Hoci žalovaná tvrdí, že podiel v podniku Zberné suroviny mal obrovskú hodnotu, nie je zrejmé, prečo nesplácali hypotéku, prečo došlo k predaju nehnuteľností, v konečnom dôsledku spôsobom, ktorý mal zabezpečiť bývanie žalovanej, a prečo aj túto nehnuteľnosť žalovaná predala. V konaní bolo preukázané, že došlo k ukráteniu žalobcu ako veriteľa. Odvolací súd stotožniac sa s rozsudkom okresného súdu v celom rozsahu ho ako vecne správny potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalobca, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.